

SVIZOVE NOVICE

November 2012, številka 15

9. 11. 2012

- Soustvarjajte naše in vaše novice - svoje prispevke, predloge, mnenja nam posredujte po e-pošti: info@sviz.si.

- Več aktualnih vsebin najdete na www.sviz.si. Spremljajte nas!

Novice ureja: Tanja Modrijan.

Ta teden smo v SVIZ izdali knjižico o obremenjenosti naših osnovnošolskih učiteljev. Več na strani 3.

Za solidarno Slovenijo!

Spoštovane članice, cenjeni člani, v soboto, 17. 11. 2012, ob 11. uri bomo na Kongresnem trgu v Ljubljani na mirnih demonstracijah pozvali Vlado RS, naj opusti uničujoče, nedomišljeno varčevanje, ki za prihodnji dve leti predvideva množično odpuščanje in zniževanje plač v javnem sektorju, zmanjševanje odpravnin in nadomestil za brezposelne, sredstev za štipendije, za prehrano dijakov in študentov, družinskih prejemkov in starševskih nadomestil. Pozvali jo bomo, naj umakne nesporejmljive ukrepe, ker ne vodijo k izhodu iz krize, ampak v javnem in zasebnem sektorju povečujejo nezaposlenost in revščino, ter zahtevali, naj umakne in spremeni predlagani proračun, preko katerega hoče uveljaviti radikalne varčevalne ukrepe. Vlada nam namreč, namesto da bi iskala in pripravljala pogoje za zagon gospodarstva, za ustvarjanje novih delovnih mest in ohranjanje obstoječih, žuga s katastrofami, ki da se bodo zgodile, če ne bomo pristali na uničujoče varčevalne ukrepe. Bремена krize so nepravilno razporejena. Največ bi morali prispevati tisti, ki imajo največ. Javnim uslužbenkam in uslužbencem se že tri leta ne izplačuje delovna uspešnost, napredovanja v nazive in plačne razrede so zamrznjena, regres za letni dopust je več kot razpolovljen, znižala so se nadomestila za prevoz na delo in nadomestila za malico, pristali smo na znižanje plač ... A stanje se ne izboljšuje. Recesija se le še pogloblja, razmere v družbi pa so vsak dan bolj destruktivne. Pomemben cilj demonstracij je tudi utrditev solidarnosti med delavkami in delavci v zasebnem in javnem sektorju. Ne smemo dopustiti, da nas sprejo med seboj. Nasprotno, vsi skupaj se bomo postavili v bran socialni državi, ki je najdragocenejši prispevek Evrope k bolj pravični družbi. Za brezplačne javne univerze, šole in vrtce, za javno zdravstvo, za varno starost in za solidarnost s tistimi, ki ne zmorejo sami. Na destruktivne učinke radikalnega varčevanja v absurdno kratkih obdobjih so opozorili celo v Mednarodnem denarnem skladu, ki sicer velja za enega najbolj vplivnih spodbujevalcev ideologije neoliberalizma.

A slovenska vlada ostaja gluha za vsa opozorila in vztraja pri uničujočem varčevanju. Poysem nerazumno in nedobronamerno za našo prihodnost je, da se je drugače kot v veliki večini evropskih držav odločila za najgloblje reze v izobraževanju, znanosti in kulturi, ki so nosilci nove refleksije v družbi. Demonstracije za »Solidarno Slovenijo« bodo potekale tudi v sklopu poziva Evropske konfederacije sindikatov ETUC, ki je za 14. november 2012 pozvala sindikate v vseh evropskih državah, naj s stavkami in demonstracijami izrazijo nasprotovanje varčevalnim ukrepom ter od nacionalnih vlad zahtevajo ustvarjanje novih delovnih mest in ohranitev evropskega modela socialne države. Če Vlada RS mirnim demonstracijam ne bo prisluhnila ter odstopila od odpuščanj in posegov v socialno državo in bo še naprej zastrupljala ozračje s ponižujočimi grožnjami, namesto da bi ustvarjala pogoje za nova delovna mesta, bomo tudi v Sloveniji pritiske zaostri s stavkami, pri čemer ni izključena niti splošna stavka.

Pridružite se nam! Zdaj ni čas, da bi stali ob strani. Čas je, da povemo, kaj hočemo in česa nečemo. Za »Solidarno Slovenijo«!

Predsednice in predsedniki OO so na sestanku pred demonstracijami dobili osnovne informacije o protestni soboti, največ nadvse dragocenega dela pa bodo v prihajajočih dneh ob sodelovanju s sindikalnimi zaupniki opravili na svojih območjih.

Naj se udeležijo protestnega shoda in tako javno izrazijo svoje mnenje o delovanju političnih elit, je študente pozval tudi predsednik ŠOS.

Jasen in glasen ne uničevalnim ukrepom

V teh dneh potekajo po območnih odborih SVIZ številna srečanja s sindikalnimi zaupniki in članstvom, povezana predvsem s pripravami na bližajoče se demonstracije. S tem namenom so se minuli torek, 6. 11. 2012, na sedežu GO SVIZ sešli tudi predsedniki območij. Na sestanku jih je glavni tajnik SVIZ Branimir Štrukelj uvodoma seznanil z aktualnim družbeno-političnim dogajanjem in ob tem izpostavil ugotovitev ankete, ki je bila ta teden objavljena v enem od slovenskih časopisov, da novembrske demonstracije podpira velik delež vprašanih (56 %). Tudi to kaže, da javnost prepoznava namen napovedanega protesta, ki je predvsem izraziti nezadovoljstvo s trenutnimi razmerami in politiko v Sloveniji, ki ne vodi k ustvarjanju novih delovnih mest in ohranjanju obstoječih, ki razgrajuje socialno državo ter z uničevalnimi ukrepi vodi družbo v stagnacijo in revščino. Ob napovedanem znižanju sredstev za plače in množičnem odpuščanju gre namreč za zelo grobe posege v temeljne prvine socialne države, ki je najdragocenejši prispevek evropske zgodovine k pravičnejši družbi. Na demonstracijah se bomo postavili v bran brezplačnim javnim univerzam, šolam in vrtcem, javnemu zdravstvu, varni starosti in solidarnosti s tistimi, ki ne zmorejo sami. Na Kongresnem trgu v Ljubljani se bo Konfederaciji sindikatov javnega sektorja, katere član je tudi SVIZ, pridružilo še članstvo Zveze svobodnih sindikatov Slovenije, KNSS Neodvisnost, Zveze reprezentiv-

nih sindikatov Slovenije, Študentska organizacija Slovenije, Dijaška organizacija Slovenije, članice in člani Zveze društev upokojencev, udeležbo pa so napovedala še številna druga interesna združenja in civilne iniciative. Državljeni z različnimi pogledi in interesi, delavci v zasebnem in javnem sektorju bomo torej skupaj izrazili nezadovoljstvo s smerjo, v kateri po našem mnenju Slovenija ne more iti. Izjemnega pomena pred začetkom demonstracij je tudi skupna izjava finančnih ministrov skupine G20, tj. najbolj razvitih držav na svetu, ki opozarja, da z varčevalnimi ukrepi ne gre hiteti, ker bi to recesijo le še poglobilo in ob tem zaustavilo gospodarsko rast. Da so napačno predvideli, kako uničujoče bodo posledice varčevalnih ukrepov, so priznali tudi v Mednarodnem denarnem skladu, in države Evropske unije pozvali, naj varčevalne ukrepe omilijo oziroma upočasnijo. »Na to je treba ponovno jasno in glasno opozoriti slovensko vlado, kar bomo tudi storili na velikem shodu v Ljubljani,« je poudaril glavni tajnik SVIZ.

Dostopna izobrazba - izhod iz krize

Študentska organizacija Slovenije (ŠOS), ki se bo pod vodstvom predsednika Mitje Urbanca 17. novembra prav tako pridružila demonstracijam, je začela organizirano zbirati podpise državljanov za podporo predlogu Zakona o štipendiranju. Podpise lahko do 24. decembra 2012 oddajo vsi polnoletni državljani na katerikoli upravni enoti ali krajevnem uradu in obrazec nato oddajo aktivistom, ki bodo na stojnicah pred poslopji, ali pošljejo po pošti na sedež ŠOS. ŠOS že dalj časa opozarja vlado, da sprejema ukrepe, ki so kratkoročno in dolgoročno škod-

ljivi za mlade, zato so pripravili tudi svoj predlog Zakona o štipendiranju. Tako želijo popraviti stanje v državi, da mladim ne bi bilo treba delati za to, da bi dobili dovolj denarja za izobraževanje in preživetje. Varčevanje v izobraževanju ni prava pot, po kateri bi izšli iz krize. Zgovorno je, da na primer Avstrija, Nemčija in Francija sredstva za izobraževanje povečujejo, medtem ko jih Španija, Grčija in Portugalska zmanjšujejo. SVIZ je Študentski organizaciji Sloveniji izrekel podporo pri zbiranju podpisov.

Najgloblje na najbolj vitalna področja

Povsem nerazumljivo in nedopustno je, da se je Vlada Republike Slovenije z nedomišljenimi varčevalnimi ukrepi drugače kot v veliki večini evropskih držav odločila za največje reze v vzgoji, izobraževanju, znanosti in kulturi, ki so najbolj vitalna in hkrati najbolj občutljivejša področja

vsake družbe in države. Tako se ustvarja vtis, da so izobraževanje, znanost in kultura nepotrebno razkošje, zaposleni v teh dejavnostih pa predvsem strošek. Obenem pa se sam vsiljuje sklep, da želi vlada ljudem onemogočiti, da bi razmišljali in se odločali s svojo glavo.

	2013 (glede na leto 2012)	2013 (glede na leto 2011)
OŠ in SŠ	10 % manj sredstev za stroške dela (glede na drugo polovico šol. leta 2012/2013)	približno 15 % manj sredstev za stroške dela
Kultura	10 % manj sredstev za stroške dela	17 % manj sredstev za stroške dela; od tega 11 % manj sredstev za plače
Znanost	8 % manj sredstev za stroške dela	19 % manj sredstev za stroške dela
Univerze	8 % manj sredstev za stroške dela	16 % manj sredstev za stroške dela

Ali bo ob vseh napovedanih posegih slovenske oblasti v javno šolstvo, znanost in kulturo v prihodnje kljub trudu zaposlenih v teh dejavnostih mogoče ohraniti kakovost ali jo celo povečevati, skrbi še bolj kot sami predvideni finančni rezi, ki so prikazani v tabeli (Vir: spletna stran MIZKŠ, pridobljeno 6. 10. 2012).

Knjižica *Koliko delajo slovenski učitelji* prinaša konkretne številčne podatke o obremenjenosti slovenskih osnovnošolskih učiteljev.

Koliko delajo slovenski učitelji

V Sindikatu vzgoje, izobraževanja, znanosti in kulture Slovenije smo novembra letos izdali knjižico *Koliko delajo slovenski učitelji*, v kateri sta avtorja Janez Krek in Janez Vogrinc s Pedagoške fakultete v Ljubljani povzela ugotovitve letos izpeljane raziskave o obremenjenosti slovenskih osnovnošolskih učiteljev. S to raziskavo želimo razbliniti očitke, da naše učiteljstvo dela malo in slabo, kar je ob različnih priložnostih večkrat izpostavil tudi minister za izobraževanje, znanost, kulturo in šport dr. Žiga Turk. Naši učitelji naj bi bilo pred tablo pod povprečno malo ur, v razredih naj bi imeli podpovprečno malo otrok, sredstva, ki jih naša država vlaga v izobraževanje, pa naj bi bila glede na slabe in podpovprečne rezultate izobraževalnega procesa nesorazmerno velika in nad povprečjem držav članic Evropske unije. To, da se minister za izobraževanje prelahkotno poigrava z zavajajočimi in celo povsem neresničnimi trditvami o slovenskem vzgojno-izobraževalnem sistemu, smo v SVIZ večkrat izpostavili, ne nazadnje pa je to potrdila tudi letošnja, v strokovnih krogih ugledna študija Education at a Glance 2012. Sodelavci OECD so z veljavnimi, na dejstvih utemeljenimi podatki omogočili strokoven vpogled v naš izobraževalni sistem in ugotovili, da slednji, ko govorimo o standardih in normativih, o plačah učiteljev in o denarju,

namenjenem za celotno izobraževanje, ni prerazkošen. Še več, slovenski učitelji v zadnjem triletju osnovne šole, ki imajo vsaj 15 let delovnih izkušenj, so večinoma plačani slabše kot njihovi kolegi iz drugih držav, po številu ur, ki jih preživijo v razredu se gibljejo okoli povprečja, Slovenija pa se uvršča med tretjino držav z najmanjšim povprečnim številom osnovnošolcev v razredu, vendar se je od leta 2000 vzpostavil trend zmanjševanja števila učencev v razredu tudi v drugih državah. Knjižica *Koliko delajo slovenski učitelji* tako kot poprejšnje iz naše zbirke, sledi tradiciji dejanskega vpogleda v realnost. Cilj tokratne empirične raziskave je bil ugotoviti obremenjenost osnovnošolskih učiteljev z neposrednim pedagoškim delom, s pripravo na pouk in z vsemi dejavnostmi, ki jih učitelji še opravljajo na šoli in za šolo ter učence. Učitelji pri nas brez formalne prisile opravijo obvezne učne, kontaktne ure in ob tem poskrbijo za govorilne ure, se udeležujejo konferenc, izobraževanja, sodelujejo v mednarodnih projektih, pri organizaciji kulturnih prireditev ipd. Doma, tudi zaradi pomanjkanja ustreznih razmer v šolah, se pripravljajo na pouk, ocenjujejo pisne in druge izdelke učencev. Ob dejanskih številčnih podatkih, ki jih prinaša raziskava, se odgovor na očitke slovenskega ministra za izobraževanje, da slovenski učitelji delajo premalo in preslabo, ponuja kar sam.

31. oktobra so potekali množični protesti na Portugalskem, kjer je tamkajšnji parlament s potrditvijo spornega varčevalnega proračuna sprejel tudi drakonski dvig davkov. Slednje so zahtevali mednarodni posojilodajalci.

Izrazi nezadovoljstva po vsej Evropi

Demonstracije za delovna mesta in solidarnost ter proti varčevalnim ukrepom se bodo novembra zvrstile tudi širom Evrope. Evropska konfederacija sindikatov ETUC je za 14. november 2012 pozvala sindikate v vseh evropskih državah, naj se z organizacijo stavk, demonstracij, shodov in drugih aktivnosti pridružijo t. i. Evropskemu dnevu akcije in solidarnosti ter tako izrazijo nasprotovanje varčevalnim ukrepom in od nacionalnih vlad zahtevajo ohranitev evropskega modela socialne države. Evropski dan akcije bo potekal v mnogih državah. Doslej so svoje aktivnosti napovedali že v Španiji in na Portugalskem, kjer bodo izvedli splošno stavko proti varčevanju in za lepšo prihodnost. Francoski delavci se bodo 14. novembra odpravili na ulice za zaščito delovnih mest in za solidarnost. Švicarji bodo skupaj z Nemci in Avstrijci pripravili transnacionalne čezmejne akcije, medtem ko bodo Avstrijci tudi sami na Dunaju izpeljali aktivnosti za izraz solidarnosti z delavci iz vse Evrope, ki so soočeni z ostrimi varčevalnimi ukrepi. Stavkovni val je v minulih dneh že zajel Grčijo, kjer je 6. in 7. novembra potekala splošna stavka proti varčevalnim ukrepom. Tudi v Belgiji bo na evropski dan akcije organiziranih več akcij solidarnosti, podobno pa tudi na Nizozemskem; tam pripravljajo konferenco, na kateri bodo izrazili solidarnost z delavci iz vse Evrope, ki so se znašli pod ostrimi pritiski varčevalnih ukrepov. V Italiji pa se obeta 4-urna splošna stavka. Medtem ko bodo vse opisane aktivnosti izpeljane 14. novembra, prav na Evropski dan akcije, pa bomo tako pri nas kot na Češ-

kem demonstrirali v soboto, 17. novembra. Demonstracije pod geslom »Demokracija izgleda drugače!« v Pragi organizira učiteljski sindikat ČMKOS. V svojem pozivu k udeležbi so češki kolegi izpostavili, da je demokracija izgubila pomen za veliko ljudi. V postkomunističnem obdobju razvoja države je v resnici postala figov list za prikrivanje agresivnega prehoda v nepravilno neoliberalno usmerjeno gospodarstvo in družbo. Gospodarska preobrazba je zgolj pomagala preliti pomemben del javnega premoženja v zasebne roke in je postopno ustvarila poslovno elito, ki si je hitro našla zaveznike v politiki, ne da bi upoštevala želje in potrebe prebivalstva države. Češki sindikat opozarja na vse večje nezaupanje državljanov v politiko, ki že kaže nevarne težnje, med drugim s predlogi za spremembo ustave ali takšnimi političnimi odločitvami, ki same po sebi omejujejo demokracijo. Za več spremljajte spletno stran www.sviz.si.

Stavkovni val je 6. in 7. novembra že zajel Grčijo, kjer je potekala splošna stavka proti varčevalnim ukrepom.

Varčevalna histerija je zgrešena

Finančni ministri in guvernerji centralnih bank skupine 20 največjih svetovnih gospodarstev (G20) so se na nedavno končanem dvodnevem srečanju v Ciudad de Mexicu dogovorili, da ni treba preveč hiteti z varčevalnimi ukrepi. Poudarili so, da je treba pokazati voljo, da se javne finance uredijo na dolgi rok, trenutno pa

je pomembneje, da se ne ogrozi rast oziroma da svet spet ne zapade v recesijo. V sklepih izjavi po dogodku so povzeli, da bo tempo fiskalne konsolidacije takšen, da bo še naprej podpiral rast. Sodeč po tem bodo članice G20 zagotovile, da bodo javne finance na t. i. vzdržni poti.